



# TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

## SIRA SAYISI: 323

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile  
Dışişleri Komisyonu Raporu  
(1/499)





## İÇİNDEKİLER

## Sayfa

- **1/499 Esas Numaralı Tasarının**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı ..... 4
  - Gerekçesi ..... 4
- **Dışişleri Komisyonu Raporu** ..... 6
- **Muhalefet Şerhi** ..... 8
- **Tasarı Metni** ..... 9
- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** ..... 9
- **Anlaşma Metni** ..... 10

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

24/10/2011

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-362/3421

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 26/8/2011 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

**Gereğini arz ederim.**

*Recep Tayyip Erdoğan*

**Başbakan**

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/499)	
<b>ESAS</b>	Dışişleri Komisyonu
<b>TALİ</b>	Milli Savunma Komisyonu

### GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşması 24 Mart 2011 tarihinde Akra/Gana'da imzalanmıştır. Bu Anlaşma ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı üzerine ve ulusal mevzuat ile uluslararası hukukun kapsamı dâhilinde, askeri iş birliği alanlarının çeşitlendirilerek geliştirilmesi ve aynı zamanda bu iş birliği uygulamasının ayrıntılarının, müteakiben akdedilecek protokoller, mutabakat muhtıraları ve diğer düzenlemeler ile belirlenmesi arzulanmaktadır.

Ülkemiz ile Gana Cumhuriyeti arasında imzalanan Anlaşma ile çeşitli askeri alanlarda iş birliğinin, iki ülkenin ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu amaçla; tarafların aşağıdaki alanlarda iş birliğini geliştirmesi amaçlanmaktadır.

- Askeri eğitim ve öğretim alanında iş birliği,
- Askeri kurumlar arasında iş birliği ve ziyaretler,
- Tatbikatlara/eğitimsel katılıma sağlanması, tatbikatlara gözlemci gönderilmesi,
- Savunma sanayi alanında iş birliği,
- Silahlı kuvvetler arasında askeri iş birliği,

- f) Silahlı kuvvetlerin teşkilat yapısı, askeri birliklerin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi,
- g) Askeri istihbarat alanında iş birliği,
- h) Lojistik ve lojistik sistemler alanında iş birliği,
- i) Askeri tıp ve sağlık hizmetleri alanında iş birliği,
- j) Muhabere, elektronik ve bilgi sistemleri alanında iş birliği,
- k) Barışı koruma, insani yardım ve deniz haydutluğu ile mücadele gibi, savaş haricindeki harekâtlarda iş birliği,
  - l) Askeri hukuk sistemleri konusunda bilgi mübadelesi,
  - m) Haritacılık ve hidrografi alanında iş birliği,
  - n) Mesleki gelişim amaçlı personel mübadelesi,
  - o) Askeri bilimsel ve teknolojik araştırma alanında iş birliği,
  - p) Sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler,
  - r) Taraflarca mutabık kalınacak diğer alanlar.

## Dışışleri Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi*  
*Dışışleri Komisyonu*  
*Esas No: 1/499*  
*Karar No: 261*

4 Temmuz 2012

### TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 24/10/2011 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 2/11/2011 tarihinde tali komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 24 üncü Yasama Dönemi 28/6/2012 tarihli 35 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonu havale edilen metinler incelendiğinde Tasarının, iki ülke arasında askeri alanda eğitim, teknik ve bilimsel konularda iş birliği öngören 24 Mart 2011 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Son on beş yıllık dönemde sağlıklı bir şekilde işleyen demokrasi ve 2011 senesinde başlayan petrol üretiminin etkisiyle hızla gelişen bir ekonomiye sahip olan Gana'nın Afrika'daki istikrarlı ülkeler arasında gösterildiği ve bu çerçevede, Gana ile ilişkilerimizin mümkün olan her alanda geliştirilmesine önem atfedildiği,

- Birleşmiş Milletler koruma operasyonlarına da katkıda bulunan ve Afrika ölçeğinde dikkate değer bir orduya sahip olan Gana ile imzalanan Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile başta savunma sanayi olmak üzere iki ülke arasında askeri alandaki ilişkilerin daha ileriye götürülmesinin mümkün olacağı,

ifade edilmiştir.

Komisyon üyelerimizin çoğunluğu tarafından askeri eğitim ve öğretim, askeri tatbikatlara katılım sağlanması ve gözlemci gönderilmesi, savunma sanayi, askeri istihbarat, lojistik ve lojistik sistemler, askeri tıp ve sağlık hizmetleri, muhabere, elektronik ve bilgi sistemleri gibi alanlarda iş birliği öngören Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur. Muhalefet partilerine mensup bazı Komisyon üyelerimiz tarafından ise, Anlaşmanın "ASKERİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI" başlıklı 4 üncü maddesinin on yedinci fıkrasında yer alan "Tarafarca mutabık kalınacak diğer alanlar." şeklindeki ifadenin Anlaşmanın kapsamını belirsizleştirdiği gerekçesiyle Komisyon raporuna muhalefet şerhi konulacağı ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimize 30 Haziran 2012 Cumartesi günü saat 18.00'e kadar süre tanınmıştır.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Mehmet Muş ve Samsun Milletvekili Akif Çağatay Kılıç, Komisyon tarafından Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Muhammed Çetin</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Kâtip	Üye	Üye
<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>	<i>Osman Faruk Loğoğlu</i>	<i>Ali Rıza Alaboyun</i>
Mardin	Adana	Aksaray
	(Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Emrullah İşler</i>	<i>Yıldırım Tuğrul Türkeş</i>	<i>Mehmet Ali Ediboğlu</i>
Ankara	Ankara	Hatay
		(Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Mehmet Muş</i>	<i>Osman Oktay Ekşi</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Taney Korutürk</i>	<i>Rıfat Sait</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
İstanbul	İzmir	Kırşehir
(Muhalefet şerhi ektedir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Aytuğ Atıcı</i>	<i>Hasan Karal</i>	<i>Akif Çağatay Kılıç</i>
Mersin	Rize	Samsun
(Muhalefet şerhi ektedir)		(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>Nazmi Gür</i>	
	Van	
	(Muhalifim)	

## KARŞI GÖRÜŞ YAZISI

28.06.2012 tarihinde Dışişleri Komisyonu'nda görüşülen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile ilgili karşı görüş yazımız aşağıda sunulmuştur.

Söz konusu anlaşmanın MADDE IV ASKERİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI 17 nci fıkrasında "Taraflarca mutabık kalınacak diğer alanlar" öngörülmektedir.

"**Diğer alanlar**" ile ne anlatılmak istendiği net olarak ifade edilmediğinden, o günkü yöneticilerin inisiyatif ile ülkemiz adına uluslararası alanda bağlayıcı konuların kararlaştırılması olasılığı ortaya çıkmaktadır. Ayrıca Anayasa Mahkemesinin E: 1993/5, K:1993/25 sayılı kararı ile "Yasama organının, temel ilkeleri koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz geniş bir alanı yönetimin düzenlemesine bırakmaması gerekir." denmektedir. Bu uygulamanın Anayasa'ya aykırı olduğu da anlaşılmaktadır.

*Aytuğ Atıcı*

Mersin

*Osman Korutürk*

İstanbul

*Oktay Ekşi*

İstanbul

*Mehmet Ali Ediboğlu*

Hatay

*O. Faruk Loğoğlu*

Adana



HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GANA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSSEL İŞ BİRLİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

**MADDE 1-** (1) 24 Mart 2011 tarihinde Akra/Gana'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

**MADDE 2-** (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3-** (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GANA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSSEL İŞ BİRLİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

**MADDE 1-** Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 2-** Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 3-** Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

*Recep Tayyip Erdoğan*

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

*B. Arınç*

Başbakan Yardımcısı

*B. Bozdağ*

Avrupa Birliği Bakanı

*E. Bağış*

Çevre ve Şehircilik Bakanı

*E. Bayraktar*

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

*T. Yıldız*

Gümrük ve Ticaret Bakanı

*H. Yazıcı*

Kültür ve Turizm Bakanı

*E. Günay*

Milli Savunma Bakanı

*İ. Yılmaz*

Başbakan Yardımcısı

*A. Babacan*

Adalet Bakanı

*S. Ergin*

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

*N. Ergün*

Dişışleri Bakanı V.

*C. Yılmaz*

Gençlik ve Spor Bakanı

*S. Kılıç*

İçişleri Bakanı

*İ. N. Şahin*

Maliye Bakanı

*M. Şimşek*

Orman ve Su İşleri Bakanı

*V. Eroğlu*

Ulaştırma Bakanı

*B. Yıldırım*

Başbakan Yardımcısı

*B. Atalay*

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

*F. Şahin*

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

*F. Çelik*

Ekonomi Bakanı

*M. Z. Çağlayan*

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

*M. M. Eker*

Kalkınma Bakanı

*C. Yılmaz*

Milli Eğitim Bakanı

*Ö. Dinçer*

Sağlık Bakanı

*R. Akdağ*

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ**

**İLE**

**GANNA CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ**

**ARASINDA**

**ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE**

**BİLİMSEL İŞ BİRLİĞİ**

**ÇERÇEVE ANLAŞMASI**

## TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE GANA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSEL İŞ BİRLİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gana Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" veya "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır),

Birleşmiş Milletler Şartı'nın amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Tarafların egemenliği ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde çeşitli askerî alanlarda iş birliğinin, iki ülkenin ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

İki ülke arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, ulusal mevzuatlar, uluslararası kurallar ve anlaşmalar temelinde geliştirilmesi ihtiyacını belirterek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

### MADDE I AMAÇ

Bu Anlaşmanın amacı, Madde IV'de belirtilen alanlar ile Taraflarca mutabık kalınabilecek diğer alanlarda, yetkili makamların sorumlulukları dahilinde, Taraflar arasındaki ilişkiler için bir çerçeve oluşturmak ve iş birliğini geliştirmektir.

### MADDE II KAPSAM

Bu Anlaşma, Madde IV'de belirtilen alanlar ile bu Anlaşmaya dayanılarak yapılacak uygulama mutabakat muhtıraları, protokoller ve diğer teknik düzenlemeler ile belirlenebilecek alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe mübadelesinde uygulanacaktır.

### MADDE III TANIMLAR

Bu Anlaşmada kullanılan terimler aşağıdaki anlamdadırlar:

- Gönderen Devlet;** Bu Anlaşmanın amaçları için Kabul Eden Devlete personel, malzeme ve teçhizat Gönderen Devleti ifade eder.
- Kabul Eden Devlet;** Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla ülkesinde Gönderen Devletin personel, malzeme ve teçhizatı bulunan Devleti ifade eder.
- Misafir Personel;** Taraflardan herhangi birinin bu Anlaşmanın amaçları için diğer Taraf ülkesine gönderdiği asker/sivil şahısları ifade eder.
- Yakınlar;** Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.
- Kıdemli Personel;** Bu Anlaşma kapsamında gönderilen askerî/sivil grubun faaliyetlerine nezaret etmek üzere, Gönderen Devletin mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir Personel arasındaki en kıdemli kişiyi ifade eder.
- İş Birliği;** Tarafların bu Anlaşma çerçevesinde ortak şekilde düzenledikleri faaliyetleri ifade eder.

## **MADDE IV ASKERÎ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI**

Taraflar arasında iş birliği aşağıdaki alanları kapsar:

1. Askerî eğitim ve öğretim alanında iş birliği,
2. Askerî kurumlar arasında iş birliği ve temas ziyaretleri,
3. Tatbikat/egitimlere katılım sağlanması, tatbikatlara gözlemci gönderilmesi,
4. Savunma sanayi alanında iş birliği,
5. Silahlı Kuvvetler arasında askerî iş birliği,
6. Silahlı Kuvvetlerin teşkilat yapısı, askerî birliklerin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi,
7. Askerî istihbarat alanında iş birliği,
8. Lojistik ve lojistik sistemler alanında iş birliği,
9. Askerî tıp ve sağlık hizmetleri alanında iş birliği,
10. Muhabere, elektronik ve bilgi sistemleri alanında iş birliği,
11. Barış koruma, insani yardım ve deniz haydutluğu ile mücadele gibi, savaş haricindeki hareketlarda iş birliği,
12. Askerî hukuk sistemleri konusunda bilgi mübadelesi,
13. Haritacılık ve hidrografi alanında iş birliği,
14. Mesleki gelişim amaçlı personel mübadelesi,
15. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırma alanında iş birliği,
16. Sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler,
17. Taraflarca mutabık kalınacak diğer alanlar.

## **MADDE V UYGULAMA VE İŞ BİRLİĞİ ESASLARI**

1. İş birliği, Tarafların kararına bağlı olarak aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilebilir:
  - a. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları ve onların yardımcıları veya Taraflarca yetkilendirilen diğer görevlilerin toplantı ve ziyaretleri;
  - b. Her iki Tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe değişimi;
  - c. Askerî birlik, karargâh ve kurumlarda ücretsiz olarak veya cari/indirilmiş ücret karşılığında eğitim kursları ile öğretimlerin düzenlenmesi;
  - d. Benzer askerî kurumlar arasında irtibatlar;
  - e. Müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve kurslara sempozyumlara ve konferanslara katılım;
  - f. Fırlı atış uygulamalarının da içerecek şekilde askerî tatbikatlara katılım, bu askerî tatbikatlara gözlemci statüsünde iştirak, geçiş eğitimlerinin ve liman ziyaretlerinin icrası, müşterek tatbikatların düzenlenmesi;
  - g. Bilgi ve eğitim malzemelerinin değişimi;
  - h. Hibe olarak veya bedeli karşılığında karşılıklı lojistik destek temininde ve mühimmat, malzeme ve hizmet değişiminde bulunulması;
2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla tamamlayıcı uygulama mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler akdedebilirler.

**MADDE VI**  
**YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK UYGULAMA PLANI**

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasında yetkili makamlar şunlardır:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına : Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı  
Gana Cumhuriyeti Hükümeti adına : Gana Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı

2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması için müşterek faaliyetlere ilişkin yıllık uygulama planları hazırlayacaklardır. Yıllık uygulama planları, icra edilecek faaliyetlerin adını, kapsamını, tipini, zamanını, yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerecektir.

3. İş birliği, Tarafların karşılıklı çıkar ve ihtiyaçları dikkate alınarak mütakabiliyet esasına göre gerçekleştirilecektir.

4. Bu Anlaşma, diğer anlaşmalar veya protokoller uyarınca Tarafların, hibe şeklinde veya bedeli mukabili birbirlerine verecekleri veya ortak üretecekleri malzemeler, teknik bilgi ve dokümanlar, önceden karşılıklı mutabakat sağlanmadan üçüncü bir ülkeye devredilmeyecektir.

5. Taraflar arasındaki iş birliği, yıllık uygulama planlarında belirtilen tüm düzeylerde yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilecektir.

**MADDE VII**  
**GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ**

1. Bu Anlaşma kapsamında temin edilen veya üretilen gizlilik dereceli tüm bilgiler, belgeler, maddi ve fikri mülkiyet hakları ile askerî malzeme, Taraflar arasında akdedilecek müteakip anlaşmalar ya da düzenlemelere uygun olarak amaçları doğrultusunda mübadele edilecek, kullanılacak ve muhafaza edilecektir.

2. Taraflar bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen bilgi ve malzemeyi, eşit düzeyde gizlilik derecesi vererek koruyacak ve muhafaza edecektir. Taraflarca kullanılan gizlilik derecesi şu şekilde olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İçin		Gana Cumhuriyeti Hükümeti İçin	
Top Secret	Çok Gizli	Top Secret	Top Secret
Secret	Gizli	Secret	Secret
Confidential	Özel	Confidential	Confidential
Restricted	Hizmete Özel	Restricted	Restricted
Unclassified	Tasnif Dışı	Unclassified	Unclassified

3. Taraflar, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen bilgi ve malzemeleri birbirlerine karşı kullanmayacaklardır.

4. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan Tarafın yazılı ön mutabakatı olmadan üçüncü bir tarafa ifşa edilemez.

5. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, sadece hükümetler arası kanallar yoluyla veya Tarafların atanmış güvenlik yetkililerince uygun bulunan diğer kanallardan mübadele edilecektir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenecektir.

6. Tarafların mübadele edilen gizlilik dereceli bilginin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesine ilişkin sorumlulukları, Anlaşmanın sona ermesinden sonra da devam edecektir.

7. Taraflar, iş birliği faaliyetlerinde patent ve telif hakları ile ticari sırlara ilişkin haklara ve kurallara saygı gösterecektir.

8. ihtiyaç duyulması halinde; Taraflar arasında, Madde IV'te belirtilen iş birliği alanlarının her biri için yetkilendirilmiş olan makamların sorumluluğunda, Anlaşma kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin transferi, kullanılması ve korunması konusunda ayrı birer güvenlik anlaşması imzalanabilir.

9. Taraflarca millî sırlarla ilgili konularda kısıtlamalar konulabilir.

## **MADDE VIII HUKUKİ HUSUSLAR**

1. Misafir Personel ile Yakınları; giriş, ikamet ve çıkış dahil, Kabul Eden Devlet ülkesinde buldukları sürece Kabul Eden Devletin yürürlükteki yasalarına ve diğer düzenlemelerine ve yargı yetkisine tabi olacaklardır. Kabul Eden Devletin yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Gönderen Devletin mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüğü hallerde, her iki Devletin mevzuatında yer alan veya Taraflar için uygun olan bir ceza türü uygulanacaktır.

2. Kabul Eden Devlet, Misafir Personel ve Yakınlarının gözaltına alınması veya tutuklanması halinde Gönderen Devleti derhal durumdan haberdar edecektir.

3. Misafir Personel veya Yakınlarından herhangi birinin Kabul Eden Devlette tarafınca yasal bir soruştırmaya veya yargılanmaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Devlet vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahip olacaktır.

4. Kabul Eden Devletin kanunlarını ihlal ettikleri takdirde, Misafir Personelin faaliyetlerine son verilebilecektir.

5. Gönderen Devlet, Misafir Personel zerindeki münhasır disiplin yargı yetkisini, Kabul Eden Devletin ülkesinde muhafaza eder. Ancak Kabul Eden Devlet, yetkili askerî makamları emrindeki Misafir Personele görevin gerektirebileceği emirleri verebilir.

6. Gönderen Devletin Kdemli Personeline, kendi askerî hizmet ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, personeline disiplin tedbirlerini uygulama yetkisi verilmiştir.

## **MADDE IX TAZMİNAT TALEPLERİ**

1. Bu Anlaşmanın uygulanması esnasında, kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar ve ziyan ile üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul Eden Devletin yasaları ve mevzuatı geçerli olacaktır.

2. Taraflar, ağır kusur veya kasıt bulunmadıkça, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde ve mallara ve çevreye verilen zarar/ziyan nedeniyle birbirlerinden tazminat talebinde bulunmayacaklardır.

3. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır kusur veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirleyecektir.



## **MADDE X İDARİ HUSUSLAR**

1. Misafir Personel ve Yakınları, diplomatik dokunulmazlık ve imtiyazlara sahip olmayacaktır.
2. Taraflarca karşılıklı olarak aksi yönde bir karar alınmadıkça Kabul Eden Devlet, Misafir Personele bu Anlaşmada veya müteakip anlaşmalar ve düzenlemelerde belirtilenlerden başka görevler vermeyecektir.
3. Misafir Personel, Kabul Eden Devletin emsal personeline uygulanan idari uygulamalara tabi olacaktır.
4. Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemeler ile aksine karar verilmedikçe, Gönderen Devletin Askerî Personeli kendi milli üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında, bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat Kabul Eden Devlet tarafından sağlanacaktır.
5. Gönderen Devlet, gerekli gördüğünde personelini geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Devlet, Gönderen Devletten böyle bir talep aldığıında, geri çağırılan personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alacaktır.
6. İstisna teşkil eden idari hususlar, bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller veya teknik düzenlemelerde belirlenecektir.
7. Tüm Misafir Askerî Personel ve Yakınları, orduevleri ve askerî kantinlerden Kabul Eden Devletin düzenlemeleri çerçevesinde yararlanabilirler.
8. Misafir Personel veya Yakınlarından herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Devlet, Gönderen Devleti durumdan haberdar edecek, ölen kişinin cenazesini kendi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakledecek ve cenaze nakledilinceye kadar sıhhi koruma dâhil gerekli diğer tedbirleri alacaktır.
9. Misafir Personel çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınacak, çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat edecek ve Kabul Eden Devletin konuya ilişkin düzenlemelerine uyacaktır.

## **MADDE XI SAĞLIK HİZMETLERİ**

1. Misafir Personel, bu Anlaşma gereği herhangi bir faaliyeti gerçekleştirebilecek ölçüde sağlık bakımından uygun olacaktır.
2. Misafir Personel ve Yakınları, Kabul Eden Devlet askerî hastanelerinde ücretsiz ve Kabul Eden Devletin kendi askerî personeli ve aileleri ile eşit şartlarda acil muayene, ilk yardım ve acil dış tedavisi imkanlarından yararlanacaklardır.
3. Sağlık muayenesiyle ilgili olarak alt anlaşmalarda karşılıklı olarak aksine bir hüküm kararlaştırılmadıkça, diş protezi, görsel, işitsel ve diğer yardımcı teçhizatın kullanımını gerektiren sağlık hizmetleri, ücretsiz sağlık hizmetlerinin dışında tutulacak ve tedavi, ilaç ve bu tür diğer sağlık hizmetleri için yapılan tüm harcamalar ile hastalanan kişinin ülkesine seyahat masrafları Gönderen Devlet tarafından ödenecektir.
4. Sivil kurumlarca sağlanan sağlık hizmetlerine ilişkin her türlü gider personelin kendisi tarafından ödenecektir.

5. Misafir Personel ve Yakınlarına, tedavi, tetkik, dış bakımı ve diğer her türlü sağlık hizmeti için yapılan harcamalar Kabul Eden Devletin yetkili makamları tarafından bir ay içinde Gönderen Devletin yetkili makamına bildirilir. Gönderen Devletin yetkili makamı bildirim tarihinden itibaren en geç üç ay içinde Kabul Eden Devletin göstereceği bankaya ve hesaba ödemeyi yapar ve makbuzunu Kabul Eden Devletin yetkili makamına gönderir.

6. Acil muayene, ilk yardım ve acil dış bakımı hariç diğer her türlü sağlık hizmeti için yapılan harcamalar, ilgili komutanlıkça hazırlanan muayene, tetkik, tahlil, müdahale, ameliyat ve tedavilere ait fiyat listesine göre, Gönderen Devlet tarafından ödeme tarihindeki kur üzerinden ABD Doları olarak Kabul Eden Devlete ödenecektir.

## **MADDE XII MALİ HUSUSLAR**

1. Bu Anlaşmanın kapsamında bulunan iş birliği faaliyetlerinin icrası amacıyla görevlendirilen Misafir Personelin maaş, konaklama, yemek hizmeti, ulaştırma, gündelik ve diğer mali haklarından, Gönderen Devlet sorumlu olacaktır.

2. Faaliyetlerin ücretsiz olarak veya cari/indirilmiş ücret karşılığında düzenlenmesine Kabul Eden Devlet karar verecektir.

3. Misafir Personel Kabul Eden Devleti kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Yakınlarının borçlarını tasfiye edecektir. Acil geri çekme halinde, Misafir Personel ve Yakınlarının borçları Kabul Eden Devlet tarafından düzenlenecek faturaya istinaden Gönderen Devlet tarafından ödenecektir.

4. Misafir Personel ve Yakınları, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Devletin yürürlükteki vergi mevzuatına tabi olacaklardır.

5. Gönderen Devlet eğitim ve öğretim bedellerini, bu eğitim ve öğretimlerin sona ermesini müteakiben 30 gün içinde, Kabul Eden Devlet tarafından bildirilen banka hesabına yatırmak suretiyle ödeyecektir.

## **MADDE XIII GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ**

1. Misafir Personel ile Yakınları, Kabul Eden Devletin ülkesinde, Kabul Eden Devletin yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki düzenlemelerine tabi olacaklardır.

2. Misafir Personel ile Yakınları, Kabul Eden Devletin ülkesine giriş ve çıkışlarda bu Devletin pasaport ve gümrük ile ilgili düzenlemelerine tabi olacaktır. Ancak, Kabul Eden Devlet, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan tüm idari kolaylıkları sağlayacaktır.

## **MADDE XIV TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDA DOĞAN TAAHHÜTLERİ**

Bu Anlaşmanın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemeyecek ve diğer devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve ülke bütünlüklerine karşı kullanılmayacaktır.



## **MADDE XV UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ**

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık Taraflar arasında mümkün olan en alt düzeyde istişare ve görüşmeler yoluyla çözülecek ve çözüm için herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye, ya da üçüncü tarafa intikal ettirilmeyecektir.
2. Uyuşmazlık 60 gün içinde çözümlenemezse, Taraflar 30 gün içinde görüşmelere başlayacaktır. Müteakip 60 gün içinde çözüm sağlanamadığı takdirde, Taraflardan her biri 90 gün önceden diplomatik yollarla yazılı bir bildirimde bulunmak suretiyle bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

## **MADDE XVI TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME**

Taraflardan her biri gerektiğinde Anlaşmanın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik yollarla önerebilecektir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde görüşmeler başlayacaktır. 60 gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflardan her biri diplomatik yollarla 90 günlük yazılı bir ön bildirim ile bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir. Üzerinde mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girişini düzenleyen Madde XVIII'de belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girecektir.

## **MADDE XVII YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME**

1. Bu Anlaşma, yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 5 yıllık süre için yürürlükte kalacaktır.
2. Bu Anlaşma, süresinin bitiminden 90 gün önce taraflardan biri Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, birer yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.
3. Taraflardan biri, diğer Tarafın bu Anlaşmanın hükümlerine uymadığı veya uyamadığı sonucuna vardığı takdirde, görüşme önerisinde bulunabilecektir. Görüşmeler bu amaçla yapılan yazılı bildirim alındığı tarihten itibaren 30 gün içinde başlayacaktır. 60 gün içinde görüşmelerde mutabakata varılamazsa, Taraflardan herhangi biri, diplomatik yollarla 90 günlük yazılı bir ön bildirim ile bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.
4. Bu Anlaşmanın sona ermesi, devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemeyecektir.

## **MADDE XVIII ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ**

Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

**MADDE XIX  
METİN VE İMZA**

Bu Anlaşma, 24 Mart 2011 tarihinde, Akra/GANA'da Türkçe ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

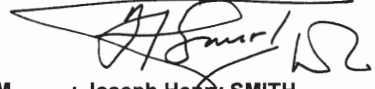
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA**

**GANA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA**

**İMZA:**



**İMZA:**



**İSİM : Korgeneral Mehmet Emin ALPMAN**

**İSİM : Joseph Henry SMITH  
Lt.Gen (RTD)**

**UNVAN : Genelkurmay Genel Plan  
Prensipier Başkanı**

**UNVAN : Gana Cumhuriyeti  
Savunma Bakanı**

